

İLTİHABİ HASTALIKLARI

BAĞIRSAK

İnflamatuvar barsak hastalıkları; İBH; Kron; Crohn's; Ülseratif kolit

İltihabi bağırsak hastalıkları bağırsağın iltihaplanması ile seyreden bir grup hastalıktır. Bu hastalıklarda bağırsak duvarı iltihaplanır, bağırsak fonksiyonu bozulur, gıda emilimi ve bağırsak alışkanlıkları bozulur. İltihabi bağırsak hastalıklarının iki çeşidi vardır:

- 1- Kron Hastalığı (Crohns Disease) ve
- 2- Ülseratif kolit .

Her ikisi de hayat boyu sürer ve kontrol altına alınmaz ise birçok komplikasyona neden olur.

İltihabi bağırsak hastalıklarının sebebi nedir?

İltihabi bağırsak hastalıklarının gerçek sebebi bilinmemektedir, ancak:

- Ailesel yatkınlık (yakın aile bireylerinde olması),
- Bağırsaklara zarar veren viral yada bakteriyel bir hastalık geçirmiş olmak,
- İmmün sistemi bozan bir hastalık yada ilaç kullanmanın iltihabi barsak hastalıklarının başlamasını tetiklediği düşünülmektedir.

İltihabi bağırsak hastalıkları bulaşıcı değildir kişiden kişiye geçmez.

İltihabi bağırsak hastalıklarının belirtileri nelerdir?

İltihabi bağırsak hastalıkları birçok şikayete neden olur. Hastalığın şiddeti ve şikayetler hastadan hastaya çok değişir. İltihabi bağırsak hastalıkları ataklar halinde seyreder. Arada iyilik dönemleri görülür. Hastalığın yerine ve derinliğine göre şikayetler değişir en sık görülen şikayetler:

- Kramp tarzında karın ağrıları,
- İshal,
- İştahsızlık ve kilo kaybı,
- Barsak kanamaları,

- Kanlı ishal,
- Barsakta ülserler oluşması,
- Makat ve etrafında iltihap ve akıntı,
- Gaz, şişkinlik,
- Çabuk doyma,
- Bağırsak guruldaması,
- Bulantı, kusma, hastalığa bağlı en sık görülen bağırsak şikâyetleridir.

Bağırsakta iltihaba bağlı olarak besin emilimi bozulur. Bu hastaların neredeyse tamamında demir eksikliğine bağlı kansızlık görülür. Çocuk yaşta ortaya çıkarsa büyüme ve gelişmeyi bozar. Ayrıca bu hastalıklar barsak dışı şikâyetlere de sebep olur. En sık görülen bağırsak dışı şikâyetler:

- Ağızda aftlar,
- Artrit (kalça, diz, bilek eklemlerinde şişme ağrı),
- Osteoporoz,
- Parmak çomaklaşması,
- Cilt döküntüleri,
- Cilt apseleri,
- Göz iltihapları,
- Karaciğer yağlanması,
- Safra kesesi iltihabıdır.

İltihabi bağırsak hastalıkları nasıl teşhis edilir?

Hastanın şikâyetleri ve muayenesi teşhiste ilk adımdır. Laboratuvar testleri tanıya yardımcıdır.

- Kan sayımı,
- CRP,
- Sedimantasyon,
- Dışkı mikroskopisi ve kültürü,
- Dışkıda parazit aranması,
- Clostridium difficile testleri,
- Cheliak hastalığı testleri,
- pANCA (Perinükleer antinötrofilik sitoplazmik antikor): Ülseratif kolitli olanların yaklaşık yarısında, Kron hastalarının beşte birinde pozitif tir.
- ASCA (Saccharomyces cerevisiae antikorları), IgG ve IgA: Crohn

hastalarının yarısında pozitif bulunmaktadır.

Hastalığın kesin teşhisi kolonoskopi ile alınan parçanın patolojik incelemesi ile konur. Kan testleri teşhise yardımcıdır aynı zamanda hastalığın takibinde ve alevlenme dönemlerinin izlenmesinde kullanılır.

iltihabi barsak hastalıkları nasıl tedavi edilir?

İltihabi bağırsak hastalıkları ömür boyu süren hastalıklardır. Hastalık alevlenmeler ile seyreder. Stres in bu hastalıkları alevlendirdiği iyi bilinmektedir.

Yeme alışkanlığı iyilik dönemlerini uzatabilir;

- Az yağlı,
- Meyveden zengin,
- Az lifli ve
- Et ve süt ürünlerinden fakir beslenmek iltihabi barsak hastalıklarının alevlenme şansını azaltır.

İlaçlar:

Bağırsaktaki iltihabi alevlenmeyi azaltmak amacıyla birçok ilaç kullanılır.

- Anti inflamatuvar ilaçlar,
- Kortizon,
- İmmun supresan ilaçlar,
- İshal kesiciler,
- Laksatifler,
- Ağrı kesiciler tedavide kullanılmaktadır.

Cerrahi tedavi:

Çok ciddi iltihabi bağırsak hastalıklarında bağırsağın iltihaplı kısmının çıkarılması gerekebilir.

Referanslar:

1- American Academy of Family Physicians <http://www.aafp.org/>

2- National Digestive Diseases Information Clearinghouse
<http://digestive.niddk.nih.gov/index.htm/>

3- Canadian Family Physician <http://www.cfpc.ca/cfp/>

4- Health Canada <http://www.hc-sc.gc.ca/>

5- American Academy of Family Physicians. Inflammatory bowel disease.

American Academy of Family Physicians website.
<http://familydoctor.org/online/famdocen/home/common/digestive/disorders/252.html>

6- American Gastroenterological Association website
<http://www.gastro.org/wmspage.cfm?parm1=851> . June 25, 2007.

7- Botoman VA, Bonner GF, Botoman DA. Management of inflammatory bowel disease. American Family Physician website
<http://www.aafp.org/afp/980101ap/botoman.html> . Published 1998. June 27, 2007.

8- Brandt LJ, Steiner-Grossman P, eds. *Treating IBD: A Patient's Guide to the Medical and Surgical Management of Inflammatory Bowel Disease* . New York, NY: Raven Press; 1989.

9- Carson-DeWitt R. Ulcerative colitis. EBSCO Health Library website
<http://www.ebscohost.com/thisTopic.php?marketID=15topicID=81> . Updated September 30, 2009. December 2, 2009.

10- DynaMed Editorial Team. Irritable bowel syndrome (IBS). EBSCO DynaMed website
<http://www.ebscohost.com/dynamed/what.php> . June 25, 2007.

11- Mayo Clinic. Crohns disease. Mayo Clinic website
<http://www.mayoclinic.com/health/crohns-disease/DS00104> . Updated August 8, 2009. November 10, 2010.

12- Steiner-Grossman P, Banks PA, Present DH, eds. *The New People Not Patients: A Source Book for Living With IBD* . Dubuque, IA: Kendall/Hunt Publishing Company; 1992.

13- Ulcerative colitis. Mayo Clinic.com website
<http://www.mayoclinic.com/health/ulcerative-colitis/DS00598> . Updated August 2009. December 10, 2010